

HEPATOLOJİ OKULU

AKUT KARACİĞER YETMEZLİĞİ VE
KARACİĞER TRANSPLANTASYONU

10 - 12 HAZİRAN 2022

Radisson Blu Çeşme, İzmir

Akut Alkolik Hepatite Bağlı Yetmezlikte Karaciğer Nakli: Cerrah Gözüyle

Prof. Dr. Cüneyt Kayaalp
Yeditepe Üniversitesi, İstanbul

Amaç

- Tartışmalı bir konu olan '**akut alkolik hepatite bağlı yetmezlikte karaciğer nakli indikasyonu**' konusunu bilimsel ve etik açıdan değerlendirmek

Konunun önemi

- Amerika Birleşik Devletlerinde alkol kullanım bozukluğu son 20 yılda giderek arttı ve 2018 yılındaki açıklamaya göre nüfusun %5,8'ine (14.4 milyon kişi) ulaştı.
- Güncel analizler Covid pandemisi döneminde alkol endemisinin daha da kötüleştiği yönünde

National Survey on Drug Use and Health (NSDUH). Substance Abuse and Mental Health Services Administration. 2018. Available at: <https://www.samhsa.gov/data/sites/default/files/cbhsq-reports/NSDUHDetailedTabs2018R2/NSDUHDetTabsSect5pe2018.htm#tab5-4b>.

Rebalancing the 'COVID-19 effect' on alcohol sales. Chicago: Nielsen Global Media; 2020. Available at: <https://www.nielsen.com/us/en/insights/article/2020/rebalancing-the-covid-19-effect-on-alcohol-sales/>.

➤ [Transplantation](#). 2022 Jun 1. doi: 10.1097/TP.00000000000004202. Online ahead of print.

Alcohol-associated Liver Disease Is Now the Most Common Indication for Liver Transplant Waitlisting Among Young American Adults

George Philip ¹, Lawrence Hookey ², Harriet Richardson ³, Jennifer A Flemming ^{1 2 3}

- Karaciğer nakli bekleme listesindeki 40 yaş altı Amerikalılar'da alkole bağlı yetmezlik 4 kat artarak, NAFLD geçerek birinci sıraya yükseldi

Bilimsel veriler

Geleneksel yaklaşım nedir?

- Transplantasyon öncesi hastanın en az **6 ay boyunca alkolü bırakması gereklidir**

6 aylık bekleme kararı nereden çıktı?

- Starzl döneminde bir zaman sınırlaması insani bulunmuyor ve uygulanmıyor
- Nakil sonrası **tekrar alkol alımı ¼ hastada** görülüyor
- Bunu azaltmak için 6 aylık beklemenin faydalı olacağı fikri ortaya atılıyor
- Ancak 6 aylık beklemenin nüksü azalttığını gösteren **veri yok**
- Nüksü azaltmak için en az **5 yıl alkolsüz kalmak gerekiyor** (nakil sürecinde ?)

Akut alkolik hepatitte mortalite nedir?

- Maddrey skoru 32 ve üstü olanlarda 28 günlük **mortalite %50**
- Steroide cevap vermeyen olgularda 28 günlük **mortalite %47**
- Steroide cevap vermeyenlerde süreden bağımsız **mortalite %70**

Maddrey WC, Boitnott JK, Bedine MS, et al. Corticosteroid therapy of alcoholic hepatitis. *Gastroenterology* 1978;75(2):193–9.

Mathurin P, O'Grady J, Carithers RL, et al. Corticosteroids improve short-term survival in patients with severe alcoholic hepatitis: meta-analysis of individual patient data. *Gut* 2011;60(2):255–60.

Erken karaciğer nakli nedir?

- Akut alkolik hepatitin yüksek mortalitesi nedeniyle **6 ay beklemeden** karaciğer nakli yapılması

İlk çalışma

- Fransız – Belçika ortak çalışması 2005 – 2010 (prospektif, çok merkezli)
- Steroid tedavisine dirençli olgularda geleneksel destek tedavisi veya **seçilmiş olgularda** karaciğer nakli
- 6 aylık yaşam süresi karaciğer nakli %77, tıbbi destek tedavisi %23

Mathurin P, Moreno C, Samuel D, et al. Early liver transplantation for severe alcoholic hepatitis. N Engl J Med 2011;365(19):1790–800.

İkinci alışma

- Amerika birleşik devletlerinde steroide evap vermeyen hastalar arasından **seçilmiş hastalara** 6 ay beklenmeden karaciğer nakli yapıldı
- 1 ve 3 yıllık yaşam sureleri %94 ve %84 bulundu

Lee BP, Mehta N, Platt L, et al. Outcomes of early liver transplantation for patients with severe alcoholic hepatitis. Gastroenterology 2018;155(2):422–30.e1.

Güncel alıřmalar (2021)

- Seçilmiş hastalarda 6 ay beklemeden yapılan karaciğer nakillerinde **1 ve 5 yıllık yaşam oranları sırasıyla %92 ve %82**

Cotter TG, Sandıkçı B, Paul S, et al. Liver transplantation for alcoholic hepatitis in the United States: Excellent outcomes with profound temporal and geographic variation in frequency. Am J Transplant. 2021 Mar;21(3):1039-1055.

Güncel çalışmalar (2022)

- 93 akut alkolik hepatit
- Steroide cevap verenler ayrılıyor ve 52 dirençli olgu değerlendiriliyor
- 52 olgudan 20 tanesi karaciğer nakil listesine kabul ediliyor
- 20 hastanın 16'sına karaciğer nakli yapılıyor
- **Nakil yapılanlarda 2 yıllık yaşam oranı %100**

Germani G, Angrisani D, Addolorato G, et al. Liver transplantation for severe alcoholic hepatitis: A multicenter Italian study. Am J Transplant. 2022 Apr;22(4):1191-1200.

Her akut alkolik hepatit karaciğer nakli adayı mı?

- Mathurin 2011 Fransa – Belçika **%2,9**
- Weeks 2018 Amerika Birleşik Devletleri **%8,8**

Mathurin P, Moreno C, Samuel D, et al. Early liver transplantation for severe alcoholic hepatitis. N Engl J Med 2011;365(19):1790–800.

Weeks SR, Sun Z, McCaul ME, et al. Liver transplantation for severe alcoholic hepatitis, updated lessons from the world's largest series. J Am Coll Surg 2018;226(4):549–57

Hangi kriterlere göre karar veriliyor (Dallas)

- **İlk kez akut alkolik hepatit atağı olan, ek ciddi medikal veya psikiyatrik bozukluğu olmayan hastalar**
- Bu hastalarda 6 ay bekleme mecburiyeti olmadan karaciğer nakli düşünülebilir
- Kesin karar **multidisipliner konsey** ile verilmelidir (klinisyen, psikiyatrist, bağımlılık uzmanı, sosyal hizmet uzmanı, transplant ekibi)

Asrani SK, Trotter J, Lake J, et al. Meeting Report: The Dallas Consensus Conference on Liver Transplantation for Alcohol Associated Hepatitis. Liver Transpl. 2020 Jan;26(1):127-140.

Hangi kriterlere göre karar veriliyor (Avrupa ve ABD)

- Tıbbi tedaviye cevap olmayacak
- Sosyal destek, meslek mevcudiyeti olacak
- Uyuşturucu kullanımı olmayacak
- Ciddi psikiyatrik bozukluklar (Avrupa kabul etmiyor, ABD bazı eyaletlerinde yapılabilir)

Neden karaciğer nakli adayı olamıyorlar?

- %7 Medikal nedenler
- **%93 Psiko-sosyal nedenler**

Choi G, Benhammou JN, Yum JJ, Saab EG, Patel AP, Baird AJ, Aguirre S, Farmer DG, Saab S. Barriers for Liver Transplant in Patients with Alcohol-Related Hepatitis. J Clin Exp Hepatol. 2022 Jan-Feb;12(1):13-19.

Karaciğer nakli indikasyonu verirken nelere dikkat ediliyor?

- Alkol alım süresi ve miktarının fazla olması
- Uyuşturucu kullanımı
- Tedavi olma için talepkar olmama
- Tekrarlayan bırakma çabalarına karşın başarısızlık
- Sosyal destek, aile yokluğu
- Post transplant ilaç temin etme sorunu (ekonomik destek)
- Adli kötü sicil
- Ailede alkolizm sorunu olması
- İşsizlik
- **Kanser varlığı**
- **Ek ciddi ko-morbidite varlığı**
- **Ciddi psikiyatrik bozukluklar**

Dünyada erken karaciğer nakli yaygın mı?

- Almanya: Fedaral Tıp Birliği'nden izin gerekiyor
- Kanada: 6 ay bekleme mecburiyeti var
- Fransa, Belçika, ABD, İtalya, Hindistan, Güney Kore ve bazı Güney Amerika ülkelerinde yapılıyor
- Türkiye: 6 ay bekleme mecburiyeti var
- Tüm karaciğer indikasyonları arasında akut alkolik hepatit için erken karaciğer nakli, **şu anda en hızla artan indikasyondur**

Nasıl bir hazırlık gerekiyor?

- Komple psikiyatrik değerlendirme
- Kanseri taraması
- Ek hastalıkların araştırılması
- Beslenme durumu (malnütrisyon)

Nasıl bir hazırlık gerekiyor?

Table 2	
Multisystemic comorbidities related to alcohol use deserving careful evaluation during the transplant selection process	
Organ System	Potential Comorbidities
Neurologic	Brain atrophy Dementia Wernicke's encephalopathy Polyneuropathy
Cardiovascular	Cardiomyopathy Hypertension Supraventricular tachycardia
Gastrointestinal	Pancreatitis (acute and chronic) Gastropathy Bleeding (Mallory-Weiss tears or varices)
Hematopoietic	Anemia (iron deficiency, folate deficiency, sideroblastic) Thrombocytopenia
Malignancy	Head-neck cancer Esophageal squamous cell cancer

Nüks oranları nasıl

- 6 ay bekleyenlerde nüks oranı 1/4
- Erken nakil yapılanlarda nüks oranı 1/3

Louvet A, Mathurin P et al; QuickTrans trial study group. Early liver transplantation for severe alcohol-related hepatitis not responding to medical treatment: a prospective controlled study. Lancet Gastroenterol Hepatol. 2022 May;7(5):416-425.

Etik değerlendirme

Sorunlar

- Kadavra kullanımının yaygın olduğu ülkelerde diğer hastaların karaciğere ulaşma imkanı kısıtlanacak
- Toplumda organ bağışı oranını olumsuz etkileyecek
- Kamu kaynaklarının verimsiz kullanımı
- Uzun dönem sonuçları yok
- Nüks tanımı net değil
- Hasta seçimi açık ve net olmayabilir
- Reddetme kriterleri ne kadar gerçekçi
- Nüksü tahmin etmede kullanılan skorlama sistemleri yetersiz
- Hasta seçimi subjektif olabilir, yan tutma riski fazladır
- Alkolizm kişisel bir zehirlemedir

Alkolizm = Kendini zehirlemek

- Kronik alkolizm nedeniyle 6 ay sonra nakil yapılanlarda da nüks oluyor
- NASH, Obezite
- Sigara içimi ve akciğer kanseri
- Mantar zehirlenmesi
- İlaçla intihar girişimi

Yan tutmayı ve etkilenmeyi engellemek için

- Konsey kararı kapalı oylama ile yapılabilir

Diğer karaciğer hastalıkları da karaciğer nakli sonrası nüks edebiliyor

- NASH
- Otoimmün hepatit
- Viral hepatitler
- HCC

Vatandaş ne diyor?

- 503 kişiye anket yapılıyor
- Akut alkolik hepatiti olan birisi için karaciğerinizi bağışlar mısınız?
  - %68 Evet bağışlarım
  - %21 Emin değilim
  - %11 Hayır bağışlamam

Stroh G, Rosell T, Dong F, Forster J. Early liver transplantation for patients with acute alcoholic hepatitis: public views and the effects on organ donation. Am J Transpl 2015;15:1598–1604.

Uygulamaya geçse bađış oranı dūřer mi?

- Fransa'da erken karaciğer nakli programı devreye girdiğinden beri bağış oranlarında bir azalma grölmedi

Donckier V, Lucidi V, Gustot T, Moreno C. Ethical considerations regarding early liver transplantation in patients with severe alcoholic hepatitis not responding to medical therapy. J Hepatol 2014;60:866–871.

Türkiye'de erken karaciğer nakli kabul edilirse;

- Canlı vericili karaciğer nakli (kişisel)
- Devlet geri ödemesi var
- Çoğu aile sahibi

Sonuç

- İlaç tedavisine cevap vermeyen akut alkolik hepatik yetmezlikte **karaciğer naklinin yapılmasını engelleyecek bilimsel ve etik bir gerekçe yoktur**
- Nakil adayı her hasta **bireysel olarak değerlendirilmelidir**
- **Transplantasyon kararının bir konsey tarafından verilmesi** şu an için en doğru yaklaşımdır
- Karar ve gerekçesi **açık ve şeffaf** olarak belirtilmelidir